

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Provincies un mes . . . 0'25 Ptas.
Estranjé un any . . . 6'00
Número corrent . . . 0'05 cénts.
No retornám ets originals.

Direcció y Redacció: Arabí 6-pral.
Buzón: Kiosko, A. Cabrices.—Cort.

Anuncis a n'es 'FOCH Y FUM'

(Per setmanes y amb variació)
Piana éntera (prosa o vers) 100 Ptas.
Id. mitja 60
Id. cuarta part 35
Versos de 10 retxes, décima 2
Id. de 5 id. quintilla 1
Amb prosa cinch centims per paraula

(Tirada: 4000 exemplars)

Setmanari bilingüe inimich de ses penes y amich d'es bon humó

ELECCIONS MUNICIPALS D'ANGUAÑY

Concejals que han sortits triufants

D. Jaume Font y Monteros (776 vots.)

Bon concejal weylerista que ha estat Alcalde de Palma. Te bon nás, te bona vista y contra es contrabandista sempre anirá sense calma.

D. Justo Solá Vicens (597 vots.)

Concejald que repeteix conseguint triufno total que si es poble l'elejeix es just, ja que s'ho mereix perque estima s'Arraval.

D. Damiá Ramis (562 vots)

Es amich d'es millonari d'es qui pressent un naufratj y per derrotá es contrari hen va regalá un armari de duros y «Fló de Matj».

D. Xim Pascual Fujol (259 vots)

Abogat acusató que no es sacrifica en balde y entre verga y vergaró, aviat el veurém Alcalde si s'hi empeña es seu seño.

D. Antoni Coll Manresa (326 vots.)

Sortí equivocadament p'es Novembre fé quatre añys. No s'ha campat malament y torna a s'Ajuntament lluny d'es marches y prop d'es franchs.

Es compañero Ferretjans (657 vots)

Honrat a carta cabal, obré convensut y cult digna d'essé concejal. Juntament amb en Bisbal va demaná es meu indult.

D. Nadal Comas (427 vots.)

Lo que es aquesta vegada mallorquins, ja están salvats pues sa bona hora ha arribada. ¡Sa seea causalizada aviat podrán beure es gats.

D. Juan Aguiló Valenti (517 vots)

Per ses representacions el Doctor Iluminado es un homo de roñons. No falta a ses processóns y d'es frach n'está chiflado.

D. Pedro Buades (287 vots.)

Te una gran llautoneria, polítich conservadó que amb mans d'es poble sa fia. Sols falta que es milló dia surti mostrant es llautó.

D. Pep Ramis de Ayreflor (282 vots.)

Polítich bo de complaure d'aspecta seminarista que no el pogueren fe caure y perque ha vist riure en Maura ja sa titula Maurista.

D. Toni Moragues (1034 vots)

Conservadó conservat per Sant Jordi conegut molt mes que per dins Ciutat que a s'Ajuntament ha anat quiza a fé de lloro mut.

D. Bernat Barceló (1112 vots.)

D'en Maura es simpatisant perque ell li vens ets obstacles sempre que el veu naufragant. Jo no conech aquest sant pero vetj es seus miracles.

D. Guiem Roca (813 vots.)

Homo que no sa retjira y amb en Verga te esperansa perque com a amich el mira y res de bo mos inspira un nom d'escudella amb anse.

D. Pep Riutort (566 vots)

Maurista que no riu dret y riguent ja es retjidó en que es frach li venga estret. Aquest, en s'hivern te fret y en s'estiu molta caló.

D. Francisco Villalonga (633 vots)

S'altre pic el derrotaren y aquest any l'han elejit. Amb vergas l'apuntalaren y com que molt li ajudaren el viejo ha sortit lluhit.

D. Toni Quintana (266 vots.)

En Verga el va presentá com a model lliberal y veurém lo que ferá, si es porchs deixará embarcá a D. Juan sent concejal.

D. Jaume Guasp (339 vots.)

Idóneo distingit que es seu anheio en triufar: Es que en Verga havia dit: —Atacáu fort y de pit el Barón de Pinopar.

D. Toni Mulet (321 vots.)

No el conech ni se qui es ell pero ja el coneixerém. De maurista te sa pell y essent concejal novell ja el categorisarem.

D. Bartomeu Calafell (321 vots.)

Tots es que a D. Meu s'arrimen veuen que no te peresa si es ferro no li escatimea. Es homo que molt l'estimen ses monjes de «La Puresa».

D. Guiem Forteza (583 vots.)

Arquitecto lliberal que fa sa Casa d'es Poble. D'en Verga incondicional. Veurém si essent concejal mos resulta essé un mal moble.

Candidats derrotats

D. Bernat Jaume (150 vots.)

Personatje distingit conegut per dins Ciutat que en Weyler sempre ha servit y si no ha estat elejit es perque l'han derrotat.

Es compañero Ferragut (617 vots.)

Socialista inteligent es qui amb s'asunto social segons diu molta de jent anant a s'Ajuntament seria un bon concejal.

Es compañero Alzina (613 vots.)

Si no es p'es Coll d'en Rebassa perventura hagués triufat es socialista de rassa, pero amigo, es lo que passa o triufant o derrotat.

Es compañero Porcel (647 vots.)

Tengué brillant elecció pero encara no bastá, y apesá de sa coacció per treurerió retjidó poca cosa li faltá.

D. Toni Miquel (434 vots)

Republicá que va viu emperó no ha tengut sort y ha passat un mal estiu. Y un molt amich d'es qui escriu el va amenassá de mort.

D. Pep Aguiló (114 vots.)

Aquest va essé derrotat per minoria de vots y un bon edil gues estat emperó va essé aplastat entre vergas... y garrots.

D. Francisco Puigserver (96 vots.)

Si el Barón de Pinopar hagués anat p'es carré estant sa y poguent luchar no el gues pogut aplastar es faixuch Bernat Amé.

D. Juan Pallicer (209 vots.)

Si hagués estat homo rich no hagués fet elecció magre y estich cert de lo que dich. ¡Pobre Juanet! Aquest pich es dols li ha resultat agre.

D. Vicens Ventura (81 vots.)

Un simpatic catalá que si fe s'elecció vana a ell no el poren culpá sino que es perque abundá molta pasta catalana.

D. Pep Cirer Sumandi (297 vots.)

Trebayá s'elecció y per cert que no aná tort ja que heu fe de lo milló tant, que per derrotarlo s'hagueren d'aferrá fort.

D. Toni Olivé (172 vots.)

Bon candidat weylerista que amb tota forsa luchá emperó estave a sa llista negre d'es partit verguista el cual el va derrotá.

EL INDULTO

Heme nuevamente en Palma.

Ocho meses de verano catalán, han sido suficientes para purgar las ofensas contenidas en el injurioso folleto "«El Miramar» embarrancat."

A petición de los compañeros Lorenzo Bisbal y Julián Ferretjans, cuando menos lo esperaba, recibí telegraficamente la feliz noticia del levantamiento del destierro, pero antes de liar la maleta, me informé (por telegrafo bien) en que forma habiase pedido y otorgado el indulto. Caballerosamente, sin condiciones de ninguna especie, quedando yo facultado para seguir siendo el mismo Jorge Martí de antaño, mientras D. Juan March prosiga siendo el que hasta hoy ha sido.

Un indulto en esta forma, creo yo que es aceptable para el que ha sido ausentado de su Patria chica por un Tribunal de Derecho y caso contrario sometome a la censura pública para que me demuestre con datos mi error si lo hubiere.

Recuerdo haber leído un artículo en «La Vanguardia Balear» firmado por «Manitas», el cual decía que el indulto significaba una gracia, la que obligaba al indultado humillarse al que se la concedía. Así es efectivamente para el que implora por caridad dicha gracia y directamente la recibe del ofendido, pero no para el que como yo nada ha pedido y prueba de ello es que ni las gracias siquiera he dado a mi injuriado, por considerar que a mi ninguna gracia me ha hecho, que a mi no me ha indultado él, que no me ha perdonado, sino que únicamente ha cedido a una petición hecha por mis compañeros Bisbal y Ferretjans, a los cuales fui a agradecer con toda el alma inmediatamente de llegar a Palma después de ocho meses de forzosa ausencia.

Bisbal y Ferretjans, han hecho hoy, lo que debieran haber puesto en práctica los que consideraban injusto el fallo del Tribunal, el mismo día en que se dictó la sentencia condenatoria, pero esto debían hacer ellos mismos por cuenta propia, jamás por indicación mía, porque yo antes que pedir, prefiero exigir; esta es la Ley del hombre.

Entre el vulgo, multitud de comentarios y versiones equivocadas habrá levantado mi llegada, pero para disipar tales chanchullos, el tiempo doy por testigo, que he venido dispuesto a seguir siendo lo que siempre he sido, cueste lo que cueste y pese a quien pese pues que yo con este indulto no veo reflejada la compasión ni el remordimiento, sino que únicamente veo un rasgo de indiferencia, un favor cedido a los que nada se les puede negar, a la representación de la clase obrera.

Así que, una vez nuevamente entre los míos, dispuesto estoy a seguir las interrumpidas campañas, porque a decir verdad, es preferible disfrutar un destierro antes que tolerar abusos incalificables, sean cometidos por Don Juan March o por el Moro Musa pues que al fin y al cabo, el derecho de ciudadanía es velar por los intereses de la Ciudad y el que como yo haya tenido la desgracia de nacer en Mallorca tiene el sagrado deber de atacar a los que con sus negocios flisitos y con el soberbio afán de lucro, enriqueceu sus arcas para empobrecer la Isla y hacer de ella una afrenta, una inolada víctima, un descarnado esqueleto solo útil para que en él estudien las generaciones venideras.

Desde estas columnas, dirijo mi mas entusiasta saludo al pueblo de Mallorca en general, invitándole a que ponga de manifiesto cuantas immoralidades se cometan en su derredor, dispuesto yo como siempre a quitar la careta al delincuente y echarle en mitad de su estúpido cutis el salvazo del desprecio.

JORGE MARTI ROSSELLO.

Palma—Febrero—1920.

Un jentre que anave viu

Madó Lletrudis Fesols,
sa sogra d'En Pep Cuinat,
sa trobava en mal estat
d'es ventre. (D'es caragols
que antes s'hevia menjat.)
En Pep, qu'es un que va viu,
aprofitá s'ocació
anant a cercá es Doctó
y cuant el veu ja li diu:
Señó Docto vol vení .
ara tot d'una a cameua
perque tENCH sa sogra meua
que s'está a punt de morí?
—Ara meteix no pot sé.
—Doctó... per amor de Deu.
—Creume, me sap molt de greu.
mes... no puch assistiria.
—Fasse el favó de vení,
que jo l'hey pagaré bé
(ja que crech que si no vé
no s'arribará a morí.)
Miri. Si me treu d'apuros
a igual que si l'hem mata-
jo li daré en bona plata
com a paga... trenta duros.
Y tant el vá suplicá
a n'es metje, aquell bon jentre,
que's co li fe torná tenre
y a veur'ela prest vá aná.

(A casa.)

—Lo que te aquesta dóna
casí no es res y axí
es que sens temo puch dí
que demá ja estirá bona.
Te s'salé que mol li put,
peró acabaré tal murga
donantli una bona purga
ja que te es ventre molt brut.
D'es cap de temps, a darrereras
li podreu doná menjá
peró sols li heu de doná
cosetas molt falagueras.
Bueno. Demá tornaré
y veurem quin rumbo ha pres.
Supos de que m'heu entes.
—Si Señó: Ja l'he entes bé
A toch de l'Ave Maria
del sen dema demati
a visitarla acudí
y la trobá qu'es moria.
Vejentla que s'en anava
cuant creya estava curada
diu, amb veu poch mesurada
en es jentre, quel mirava.
—¿Qu'heu fet, grandisims banderes?
—Lo que vosté m'ha mandat;
se purga li he donat
llevo cosas... ¡felegueras!
—A veure si s'ha bañada.
—No Señó.

—Aixo no pot se.
¿Perque's que no'heu de di ve?
—Se cert que no n'ha tocada.
—Si ella se trobava bé...
y ara delira, te febre...
¿Que s'ha menjat?

—Una llebra...
¿Qu'hey ha res mes falagué?

CLARE-T.

L'Havana—Jané—1920.

¿Au si hey anám!

Tant pajés com ciutadá
que vulga menjá segu
a sa Fonda d'el Perú
molt sovint hey sol aná,
pues se serveix bon menjá
ja que un cuiné de primera
no es queda may enderrera
y aquest cuiné peruano
per tot ellá hont echa mano
fa un trebay que fa menjera.

Fonda Perú

Juan Sansó

Es retorn d'es Mascle Ros

Tuthóm sap qu'es Mascle Ros es nómada o sia que sa seua manera de viura no admet gabis que li limitin s'espai, encara que sa gabi sia tant gran com tota sa península Ibérica.

Encara no feya s'alsada d'un cá assegut y ja corria per Génova, y C'an Perantoni. Mes tart cuant anava a s'escola y li dave per fe fulls arribava fins a Sant Marsal y un pich encalsant un borino arribá fins a Llorito. Es yespre l'hagueren d'estopatjá amb esperit de vi.

Cuant li da per escriura cansons tengué un moment de repós perque sa literatura es sedentari de si pero com l'hagermanava en s'us d'un corneti y s'abús d'un forn de fundició alló el fe moura y un dia volá a Barcelona, un altre a Alge y un altre a Bons Aires y torná de Barcelona per añoransa, d'Alge per añoransa y de Bons Aires per añoransa.

Perque la veritat és qu'es Mascle Ros s'añora y añora. Añora sa Font de ses Tortugas, es Brolladó de la Rambla, és buñols de c'an Morro, es balls de «La Protectora», ses pomes de la Bonanova, ses codones de San Bernat y ses caises calades de ses atlots mallorquines que li fan alsá s'uy.

Después de sa lectura de sa sentensi qu'el condemná a passa la ma es seu entusiasma no conexia limites. No era res per ell, qu'está barayat en s'inercia, visitá en Tofol Colón, el Tibidabo, La Rabassada, ca la Brigida o l'Eden Concert. Pero s'en aná y passaren es dies y senti añoransa de Mallorca, sa patria de ses ensaimades, en Quadrado y en Juanot Colón. Es cordó de lloimbrigo que l'unia a sa Roqueta era es vapor-correu. Podria faltá sa señal a Montjuich pero no faltava may. Es Mascle Ros fent de centineta a n'es desembarcadero per veura desfilá es paisans que anaven a devertirse y altres a deixá sa poca pell que varen hereda d'es seus pares s'altra emisferi. Es dies de sortida de vapor primé s'hagueren esfondrat ses pedres d'es moll que faltá Es Mascle Ros a sa despedida d'es mallorquins. Es vapor li duya baf de Mallorca, noticis de sa seua rossa y de sa seua familia, qu'es morena tota, d'es seus amichs que sempre l'han apreciat y sobre tot li duya es seu fiy, es FOCH Y FUM que lluny d'es seu cuidado s'anava allanguint.

Per aixó es perque aquell homo fort, que te s'apariensi de jove, cuant sabé que podia torná a Mallorca, volá a sa Roqueta agraidisim d'es bons amichs que li havien concedit un perdó qu'ell no esperava. Añoransa d'es FOCH Y FUM, añoransa de sa polla rossa, que per ell es mitja vida, añoransa de sa seua familia, qu'es tota morena, ganes de doná una afarrada a n'en Xim, una apretada de mans a n'ets amichs y una besada en pásichs a ses catalineros.

Es qui diguen si heu havia de fe aixi o aixi dassá que tenguen en conta aquestes atenuants y Deu fassa la grassi que no sa vejen prop d'un any, com sa vist ell, alluny de ses ensaimades d'es forn de plassa, d'es botifarrons de c'an Pere d'es Porch o d'es pixadó d'es Mercat cuant s'ha vist amb un moment de vertadé aprieto.

Per altra part ja diuen que de casta le viene al galgo el ser rabilargo. Aquells qu'els agrada veurel desterrat que no perdin s'esperansa d'una segona edició. Es Mascle Ros, com he dit a n'es principi es nómada, encara no ha vist Valenci y ja sabeu que qui fa un pané, fa un covo....

ES MESTRE.

Per combatí es fret

Cine

—¡Oh fradó fastidiadora
que apretes y no tens calma!
—¿No sap que ha de fé señora?
S'hen vaje a La Protectora
que es lo mes calent de Palma.

Cine

TEATRO LIRICH: Balls de máscara tots es diumenjes y zarzuela tots es damés dies de sa setmana.

A n'es Corresponsals, suscriptors y lectors

Ja tornám tení **Es Mascle Ros** entre noltros, lo cual heu celebrám, pues desde que el mos desterrarén, lo mateix dins sa Redacció que dins s'Administració, sa coneixia que hey faltava la *mano maestra*, tant es axi, que es colaboradós sa queixaven, es suscriptors igual y es corresponsals dos dobbés de lo meteix, pero desde avuy endevant, ja s'heurán acabades aquestes queixes puesto que éll ve disposat a complaure tothóm, a trabayá per tothóm y a doná lleña a n'es qui s'ho meresca.

Estám d'enhonorabona, perque ja tením lo que mos faltava; **Es Mascle Ros**, es fundadó d'es setmanari es propagadó de s'humorisme y es valent de Mallorca si valent se li por dí a un escritó petit que te *bemols* per combati a un millonari gran.

Totduna que va arribá, mirá sa Redacció y va fé una carusse quant ve lo pobre d'original que estava, pegá una uyada a n'es libre de suscriptors y sentí vivament sa deserció d'algúns incondicionals amichs, repassá es libre de caixa y s'alegrá de que li deguin dobbés, já que segurament es corresponsals que no han liquidad, es degut a descuit o falta de temps pero espera que liquidin a *la brevedad posible*, en so fi de poré arreglá ses coses en deguda forma, ja que a éll li agraden es contes clás y es chocolate espés.

Celebrám de bon de veres, sa venguda d'es popula **Mascle Ros**.

SA REDACCIO

Anant de balls

Molt añyorava es ballet el cual gran consol me dóna pues que estava a Barcelona sempre enreñat... de fret y axi disapte mateix com es qui molt heu añyora vatj aná a «**La Protectora**» y hasta crech vatj pendre greix. Es salonet *coquetón* segóns vetj han arreglat es qui amb uu gust refinat dona *el opio* a tot el Mon. A n'es **Teatro Victoria** també es veuen animats. Máscaras y mascarats dignes de constá amb historia. A «**Can Bernedí**» igual. S'hi pot aná per ballá ja que vos solen tocá inclús sa *Marcha Real* «**S'Asistencia Palmesana**» si que vest amb elebita. ¡S'olla gran dins sa petita posen aquesta setmana! Diumenje a n'aquell salón ses máscaras obsequiaren. ¡Que vos creis! Inclús rifaren un monumental jamón y una femelleta mona digué de que no el voldría perque sa jent li diría que es una real jamona. A n'es «**Lirich**» heya gras a n'es balls que fan anguañy. Nadant a dins es *champañy por delante y por detrás*. Y en fin, per tots es salóns amb so delit mos fan teme que s'arranba sa corema, es bacallá y es sermóns.

CAP VERJO.

LA PROTECTORA: Balls de máscara tots es disaptés.

Plassa de Sant Antoni N.º 8

Pinto

En Tomeu Gay es pintó desde la Meca ha vengut per dursén de tot coló pintura de lo milló. ¡Sempre bon gust ha tengut!

Pinto

S'Atomovil
d'en Verga

Es diumenje d'eleccions p'es nostro poble corria ja que l'amo'n Juan volía guañaró tot per.... roñons. Aquí tragué majoría y en que gastás es neumátichs va derrotá ets antipátichs que van per se Rectoría. Te s'Ajuntament tot seu a dins Santa Margalida. Tant es didot com se dida amb éll hey veuen un Deu. Per Petra el mos derrotaren a n'es nostro paisá y era perque no apretá o be perque l'enganaren. ¡Margalidans! ¡alegría que ja no porém patí! Ja no mos podrén mori si no es d'anit o de día.

S'ESCOLENET PETIT.

Santa Margalida—8—Febré—1920.

A n'es Mascle Ros

Per fin, ben prest has tornat a sa gran Ciutat de Palma; a dins *L'Illa de la calma* de hon fores desterrat. Aquest desterro, heurá estat un viatge de recreo, com un joch d'escamoteo, qu'en no res está acabat. Amb s'escruiura valerós, a Mallorca has demostrat qu'en tot per tot, has guañat, y que vals molt be per dós, no has trobat compatidós que t'hajen pogut guañá... y un fort crit, jo ta vuy dá diguent: ¡Visca es Mascle Ros!

G. CAUBET (a) Cap Novell.

A N'ES MALLORQUÍNS CATALÁNS

Dispensaumé si hem vatj despedí a la francesa, ja que telegraficament me comunicaren sa notici de s'indult y es mateix día (divenres día 6) vatj embarcá cap a Palma no tengent temps suficient per despedirmé de vltros particularment, pero, servesquen aquestes retxes com a despedida temporal, ja que aquí, he trobat ses coses com antes y puesto que ningú ha canviat ni jo pens canviá, no sería res d'estrany que aviai mi enviassen a fe un altre pasetjada ¡y no será de vuit mesos!

Es suscriptors que no heu liquidad, feís el favó d'enviá s'anualidad (5 pesetes) per giro postal o amb sellos.

Desde Palma vos saluda es vostro incondicional amich.

Es Mascle Ros.

Per una Coloma

Com a cuestió de broma y tan sols per pasa el rato vatj a descriure es retrato d'una jove de sa Coma. Es seu nom es de *Coloma* que de *Colom* es famella; aixi es que resulte ella essé un *animal de ploma*. Es fia d'en *Lluç Gorrió* y na *Teresa Gallina* qu'era una *polla*, de nina, de lo mes resuperió. A *Son Rossifol* va neixa, a *Ala-yor* la criaren, y a *Can Musol* l'enseñaren a lletji mentres va creixa. De petita s'aplegá a un *esbart* d'amigas malas y vá prenda tantas *alas* que no sé hont arribá. A 18 añys, *verderola* era, una camas de rolo, y la va enamorá un pollo que sempra pareix que vola. Era aquest de sas *Canaris*, *allo...* li va demaná y ella prest l'hey va doná... ¡perque el cregué un bon *Canari*! Sa casá amb en *Pep Perdiu* y tot li va sé alegria perque a s'*Endioteria* varen construí el seu *nin*. Ja casada; (punt y coma) per no passá vida trista les sa fa amb un *periodista*... ¡perque's un homo de *ploma*! Sempre está cantant couplets. Si perque cánta voleu sebra, es perque no te veu y cuant alsa... fa *gallets*. Es *alta* com una torra, sempre xerra a tot moment. perque puga dí sa jent qu'es una bona *cotorra*. Mentres fá *caló* ja trina y en so fret, com si tal cosa pes motiu qu'es fret li posa sempre sa carn de *gallina*. Lletjint te igual acostum. Lletji es *Puput*—Sa *cotorra* es *Gallet*, y es posa a corra cuant ensuma es **FOCH Y FUM**. Digaume... ¿Que no's veu vé que s'aiudida *Coloma* es un animal de ploma? Si no es aixó... ¿Que had'essé?

JUAN SAURINA.

L'Havana—Jané—1920.

Elecciones Santañineres

Desde aquest poble hem rebut un article amb castellá mes liarg que una llanguissa casolana y que mes o menos diu axó:

Que es diumenje d'Elecciones sa feren moltes porcades y que es mateixos *verdugos* d'es poble *acariciaven* ses victimas que es com si diguessem sa besada que *Judes* va doná a *Cristo* cuant el va vendre.

Sortiren a n'es carré totes ses *cucarachas* que amagades dins es nfu están tot l'añy y domes passetjen sa seua estúpida forma cuant venen ennigulada Electoral y ensumen garantia d'Administració que es com si diguessem *ancha manga* per poré robá sa suó d'es pobre.

Lamenta també dit article, que a *Santañy* que es un poble adelantat amb desarrollo, sia tan atraat amb ideas ja que encare n'hi ha que sa deixen

escapsà sa llana per quatre *vivos* d'ies Sindicat Catòlich Apostòlich y Romà, cosa molt estraña per aquell que sap de que un plat de sopa sense oracions umpl sa panxa, pero un plat d'oracions sense sopa, la deixa tan ruada com abans.

¡Desperta Santañinés! Posauvós a s'altura de que sou dignes, despreciau es caciquisma, s'hipocresia y es fanatisme que son es tres contraris mes grossos p'es desarrollo de s'home.

Ja hen tornarèm parlá.

A UN INTERMEDIO

Malt conforme amb tot lo que deis y algo de lo que vos escriviu ja heu consignat jo amb un article però no obstant, amb tota tranquilidad poréu pasá per sa Direcció a mostrá sa cara, pues m'he enterat que serquen tornarmé *enchiquerar* y d'avuy endavant vuy coneix personalment es colaboradós, en so fi de no doná greix a D. Juan, en Xim Pascual y es demés missatjes de «Son Verga».

Es Mascle Ros.

Calsat de primera bona

De profit y resultat son ses sebatos aquellas que ven se tendá Estarellas a un preu d'el tot moderat, Creismé que és es seu calsat d'aquell de primera bona tant per homo com per dona y essent material de llei no el veis may que torni vey tant si plou, fa llamps o trona.

Colón 27

Colón 27

Noticis de L'Havana

Es dia primé d'añy, juntament amb sos companeros Llompart, Tur y Barbará, vatj visitá sa Fonda d'ets Obrés a n'es carré de Jesus del Monte y de paso arribarem a n'es Centro Balear ahont vatj teni es gust de saludá es companero Jilet y s'inimitable, incansable, alabable y molt amable antic colaboradó d'es Foch y Fum es populá inqero amich d'es fetje d'el Zar de Rusia, en CLARE-T.

Está fet un *americano* (perque du americana, es amich d'una americana y menja a l'americana.) Mos n'anarem a n'es *Molino Rojo* y va essé gros lo que passá. En *Clare-T* no venia. Ja vos ho contaré amb espay.

Es Mascle Moreno.

Un consej Santañiné

A n'aquells *pollos* que tant sa desvetlen per censura es castigat y oprimit *sexo debil*, dech notificarlos bonament, que lo que mes los convé es no criticá ningú y axi s'evitarán essé criticats, pues tothom te sa roba a s'estenedó.

¡Ignoren es disgusts de família que podria reportá tal procediment? ¡No saben qde es *sexo femenino* mereix essé respectat amb tota ocasió y distinció? ¡Que dirien si hen vessen de sa mara o una jermana seua?

Vos aconsey que mediteu be aquestes quatre paraules y avorrint es café, ses copas y ses cartes, llejiguen molt per aprendé que es moralidad, urbanidad y cultura, cosa que en haverlé conseguida, mo agrahiréu de bon de veres, ja que jo ni som beato, ni neo, ni res de totes aquestes tonterias, sino un entusiasta.

Amich de sa verittat.

Ses fadrines de Llubi

S'altre dia va veni morta de son y de gana una tremenda gitana a n'es poble de Llubi. Demaná hospitalidad y com no la despreciaren es vehinats aviat li daren un porcho mitj esfondrat.

Per sa planetá segura ses fadrines hey anaven y allá dobbés amollaven sols per sa bonaventura.

Totes ses que es fan lletji jermans sa bonaventura si ella fos gitana pura s'haurien de penedi. Ses fadrines de Llubi cuant veuen una gitana saben que es paraula vana lo que ella los ha de di pues si no fos cas pensat ellas s'empagabirien perque los descubriren lo que fan amb s'estimat.

Un desenganat d'el Mon.

Mallorca Progressa

Aquest Bernat de sa vaca, es el dimoni. En moriré no quedarà mes remey que declararlo *Hijo Ilustre* y dedicarlo un monument per fe immortal es seu nom, ja que gracias a ell Mallorca perd aquell *cutis* que tenia de beatum y de liana, pues mos monta *musich-halls* que aixecan es pel, donant a sa Ciutat un caracte alegre, festiu y lo que es diu a las *penas baile*.

Are a n'es Cine Ideal, mos hi ha trajinades un floret de camareras capasses de fe aixecá es *dit gros* a n'el Casto José y ses *Hermanas Arlesianitas* que cantan com a russiñols y ballen mes que baldufes.

Segóns manifestacions d'es dueño, dat a s'importanci que va prenguent es nou *Palacio del Amor*, continuament s'aniran reformant es números.

Endevant y fora pó, que si a Palma n'hi hagués mitje dotsena com en Bernat Estelrich, ben aviat Barcelona a n'es nosiro costat, seria una esperdeña foradada.

Es pinxo de Manacó

Es dia de ses Eleccions cuant vatj havé sopat m'hen vatjaná a pendre sa serena y passant p'es Convent d'es frares ma vatj trobá en Pofanch es de ses retjoles que tenia un atlot indefens fentli mandes de durlo a sa presó.

S'objecta de sa causa el desconech, lo que m'extraña es que aquest fanfarrón haje volgut essé un esbirro d'es frares per lo cual li record que no es autoridad ni pot fe de pinxo y molt menos amb un atlot.

L'has feta Pofanch com en Parreta. Per avuy basta, y un altre dia ja hen parlarém detengudament.

D'Establiments

Un poch de prudenci es bona y un poch de administració també però lo que pasa a c'al Kaiser es un mal mando y una mala administració y aixó ja ve de cuant sa criada venia cois y raves a sa plassa de l'Iglesia.

Y les feim a sebre a ses *llupies* que si no les contesten cuant passen per devant caseua es perque encara hey ha educació y elles no ignoren que les poren fe empagahi.

Que pasin es ram per caseua y llevó ja parlarán perque ara los toca un bon callá.

En sos fets d'aquesta gent hey ha per fe una histori y l'escriurém qualque dia, si no muden, que no mudarán perque ja sa sap que... n'han de veni de casta.

Vabe.

Noticis d'es ball de La Protectora

Disapte passat s'altre a n'es nostro corresponsal catalinero ni passá una de ses seues.

Cuant feyen es descans varem aná a prenda una copeta de Jerez y de pronta el mos afiná mes serio que un estudiant de capellá y demanantli es motiu d'aquella seriedad ma contestá:

—Com que som aficionat a n'es cassá fent un ojeo he afinat una lloguera en forma de *clapé* y vatj a veura si faitx sa furada.

Dit y fet sa va arrambá a una baldufenque qu'estava en popa redona.

Cuant mes tart el vatj trobá y li demán com li havia anat sa cassada ma contestá molt trist:

M'han donat sa gran tirada pues, creguent fe sa furada, m'he quedat tot enviscat amb una vey ruada.

¡Y llevó dirán qu'en Guiem n'os el Rey en questió de famellas!

Corréu tots cap allá

¡Caragols! ¡Caragolets menja que a tothom agrada! Hey van enemoradets y allá amb aquells bañudets fan sa gran caregolada.

Bons Ayres

Bons Ayres

Calius d'es Pla de Na Tesa

¡Que li passarà a n'es vicari d'es Pla de na Tesa que, a pesá de que estiga amb gracia de Deu sempre pareix que du el dimoni dins es... cap?

Uns diuen que es degut a ses frequents visites nocturnes que li fa una bubota negra y altres opinen que es perque té es matalassos veis y p'es Pla de na Tesa ja han perdut sa llana.

Es dia ds Sant Sebastia sa presentá a ca una difunta per passarli el rosari y entrá sense di ni bon vespre, res, amb sa mateixa forma que entra un cá a l'iglesia cuant troba ubert.

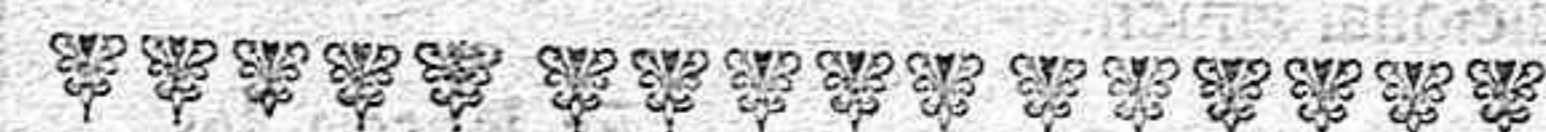
Acabat el rosari, com d'acostum sa famili plorava y ell interrumpi amb veu autoritaria: —¿Com quedám? ¿Que heu de cantá voltros o jo?

Si no s'enmenda es vicari que amb ses bubotes te arte, l'enviarém en so rosari con la música a otra parte.

Un de sa famili.

Ja sa publicat s'inteterasant monólech S'asunto d'es tabach a Mallorca ¡PREU 10 CENTIMS!!

De Pollensa

Diumenje passat vatj asisti a n'es balls de máscara que sa celebren a n'aquest poble, y foach grossa sa meva impressió; tant es axi, que no puch menos de fé una petita crónica referent a tal asunto.

Ma creia trobá un flet de máscaras en so fi de passá el rato mes divertit, pero ¡desconort d'es desconsols! aquestes eran tan pocas que sisquiera no val la pena anomená sa cantitat.

A n'es meu poch criteri li haurien de canviá es nom, pues alló no crech que sigue ball de máscara, tota vegada que aquestes sa *dejan lucir por su ausencia*.

¿Qui n'es causa? Voltros mes que jo sabéu quina es sa principal mateja y que diariament fa propaganda per alluá de ses diversions a sa juventud, cosa que es priva a n'aquesta d'un rato d'expansió y gust a n'el cos.

¡A voltros, jovent pollensi, vos demán, vos ho suplich per favó! no desmeyéu, no perduu ses esperansas y si ells fan propaganda per benefici seu, feisne voltros també en benefici d'es poble ja que si axi heu feis, vos o aplaudiré, goñareu el cel y qualque cosa mes y es poble no arribará a pareixa una verdadera casa de mort.

Som paisá, amich vostro y servidó menos amb una cosa. Fora doná malvicis.

Celin.

Nota amb castella d'Artá

Hemos recibido cuatro escritos distintos pero todos relativos al caciquismo que hay en la Sección de Socorros Mútuos de la Federación Obrera. Hielan las venas del que se siente obrero al ver la tiranía que hay y como usurpan los derechos de un socio que cada mes ha depositado su grano de arena para poder socorrerse el día que cayese enfermo, y lo mas arbitrarial es que dicha Sección, su Reglamento no está pasado por el Gobierno Civil y lo ejecutan con todo rigor el cual no dudamos que sus directores sepan interpretar lo que dice según lo aprueba lo que se hizo con el artículo 19.

Ya daremos curso a dichos escritos.

De Artá

Dimars de la setmana passada sa doná una gran funció de riura a dins es café de mes importancia, acabant s'Histori Universal a un homo ben tayat, que casi may conversa, blanch de cara y de bastant de pes.

Mi hombre te un ego que segóns manifesta passa com un *estornell* y que no heyá cap potro ni somera que li pasi (y no es estrañy si aquets están aturats).

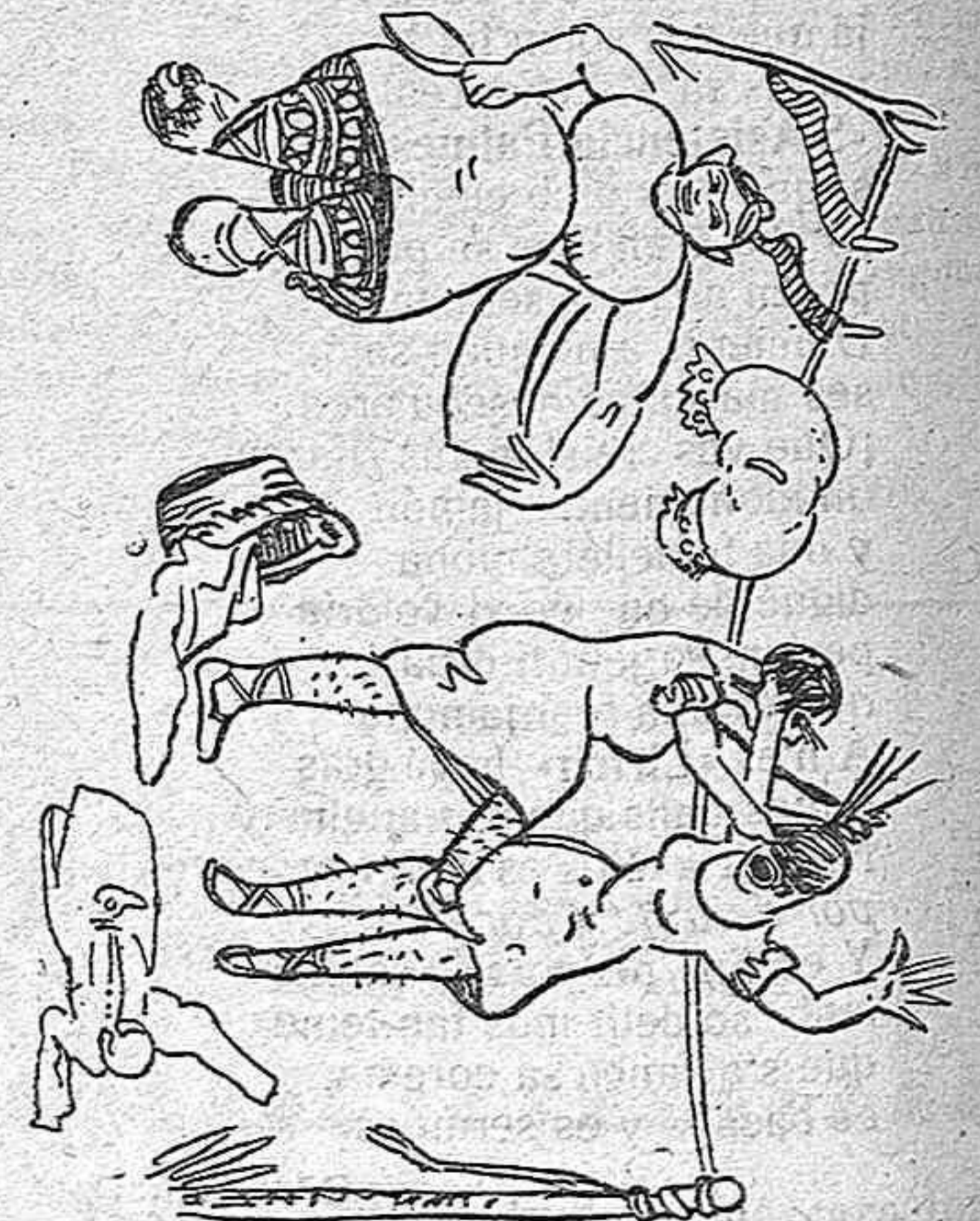
Per tots es cafés que va no falta sa racció de sa famosa ego y may havia trobat un cap ubert que li aturás sa locomotora y el fesin callá, pero dimars n'hi hagué un parey que li acabaren es menús essent sa *risa* y sa bulla d'ets espectadós, y basta di que es seus uis pareixien dos fanals d'automóvil desde es moment que li desacreditaven s'animal perque s'havia provat amb una somera.

Recordám s'istori d'un burriquet molt famos pa ses sevas hazañas y quizá sa tant alabada ego siga es seu sucesó.

Un espectadó.

¡Aviat! ¡Aviat!

Sa posará en venta es pistonut monólech d'es Mascle Ros.

SA HUELGA DE BUGADERES

Imp. de A. Rotger.